

Jacobins, jacobinisme, per sempre...

© J. Ubaud - 2014

Aprèp *Lei crestats* de Valèri Bernard, es encara a un autor marselhés que farai referéncia en li laissant entierament la plaça, Fèliç Barbaroux, que publiquet dins *l'Armana marsihés* de 1936 una brava carga còntra lei jacobins, que me sembla d'una estonanta (e consternanta) modernitat. M'acontentarai de transcriure son tèxte en grafia classica, de levar lei francismes e de faire de remarcas mesas entre cròcs [] que m'inspira lo tèxte tant sus la vida politica d'ara coma sus l'occitanisme.

« En istòria, coma dins tota branca de la sciéncia, l'a d'aqueleis opinions establidas de maniera oficiala que, **se siatz pron ausards per pas vos li sosmetre, vos viatz tant-lèu punits de l'escomenja** [Tè! exactament parier qu'a l'ora d'ara... La pensada unenca de nòstre govèrn e de la premsa serviciala, escomenjaira de tot individú que refusa d'engolir lo catequisme impausat – Valable tanben per la premsa occitana]. Ansin n'es dau jacobinisme. Doas escòlas, l'una compausada de professors de Facultat e d'Universitat, tant vau dire d'emplegats dau Govèrn [Tè! d'uneis universitaris qu'escrivon que « Occitan, Occitania » son « *d'invençons d'un poèta tolosan dau sègle 19* », d'autrei que te trafican l'istòria occitana, e d'autrei encara que t'afortisson que parlar una lenga regionala menaça l'unitat francesa e l'avenidor deis enfants que podràn faire que pastre e pas informatician], l'autra de radicaus e de revolucionaris, si son, cauva dei pus estranjas, rescontradas d'acòrdi sus lo meme terren : l'encensament dei jacobins de 1793 e de sa politica [lei « democratats » grands defenseires dei libertats, lausenjaires de la diversitat linguistica endacòm mai estrangolaires/escomenjaires dei lengas regionalas e de sei locutors despuei l'abbat Gregoire e Barère de Vieuzac aici, cf. mon estudi *Diguèron...*].

An repetit sus totei lei tons que lei Jacobins son estats lei solets aparaires de la Revolucion. Que n'an mes en actes leis immortaus principis. Que son estats lei lochaires de naissença dau grand drama qu'esbrandèt la societat francesa fins qu'en sei fundamentas. Qu'an sauvat la França de la tiraniá, tant dau dintre que d'en fòra. **E vos avisètz pas de rebecar**, ni de mandar quauca chameta, **senon, leis eiretiers de Clémenceau**, paire famós dau Blot, **vos taussaràn sènsa remission de cepon dau trône e de l'autar**. [Tè! exactament parier a l'ora d'ara... E per far bòn pes, n'i a que van fins qu'a « *petainista, faïssista* », e mai nazi per lei locutors dei lengas regionalas « *que s'ameritan un procès a Nuremberg* » (sic, *Charlie Hebdo*)]. E pasmens, l'estudi seriós e conscient dei documents establisce, a nòstre vejaire, la faussetat d'aquela doctrina absoluta. Sensa refusar en d'unei jacobins la valor esperitala e la sinceritat republicana que, de son pròpre sicap, negavan elei meme encò de seis adversaris, **podèm pas acceptar sa politica de pontife que menèt tot drech la França au sabre de Bonaparta**.

Quand la revolucion esclatèt, la monarquia francesa aviá, despuei vonge sègles, entamenat aqueu lent e pacient trabalh de centralizacion que deviá transformar lo pichon duc dei Francs en rei de França, fiu màger de la Glèisa catolica. **Detràs lei raubatòris e lei rapinas decorats dau nom de conquista** [e mai chaple dei tèrras occitanas, per lo fèrre e la sang], lei maridatges, cròmptas e partatges, a cha pauc lei « Rei de París » agrumelèron a l'entorn de sa capitala lei províncias que cobejavan e que sei pòbles volián pas d'elei. Es çò que **lei teoricians dau jacobinisme sonan l'unitat francesa e qu'an trobat, per l'apielar, l'espetaclós argument dau fatalisme geografic**. [Tè ! un cinisme totjorn legit sota la pluma dei Chevènement, Mélenchon e consòrts, rejonhs per Le Pen (que se crosan entre elei seis eminéncias grisas, sei representants e seis electors) ambe de formulacions lexicalas diferentas. L'unitat non pòt passar que per l'unicitat = l'uniformitat = lo laminatge ferotge dei lengas istoricas de França... la nòstra etèrna fatalitat ; e còtra lo *fatum*, ges de replica possibla, fau plegar]

Palais dau Louvre - París

Lo centre de la França es aici despuei l'an pebre...

Despulhat de tot alòngui verbau *l'unitat francesa* e lo *fatalisme geografic* abotisson en d'aquò : **la França èra destinada, per la fòrça mema dei cauvas, a devenir la serviciala de París** [A totjorn pas cambiat]. Cada província, diguem mièls cada país, **èra condemnat a faire dòu de sa lenga** [« *Lo federalisme e la supersticion parlan bas-breton* » (Barère de Vieuxac) ; « *es enebit d'escupir au sòu e de parlar patoés* » (consequéncia de J. Ferry)], **de sei mors, de tota son independéncia locala, esperitala e civila** [musèus provinciaus concebuts per de formatats au jacobinisme donc ambe l'istòria passada per lo prisme exclusivament francilian qu'eradica lei culturas ;

istòria « francesa » totalament falsificada a l'escòla onte degun escolan occitan apren l'istòria de la mitat sud de França, parier per leis autrei regions ; protestants, catars, vaudés assassinats per lo poder reiau e la santa glèisa apostolica], **de tota sa vida enfin, e de v'abandonar umblament en omenatgi au minotaure de l'Iscla-de-França** [Aprèp l'estrangolament dau pòble per « *lo lop, lo rainard, la lèbre* » coma disiá la cançon, lei provinciaus subvencionan totjorn otratjosament lei transpòrts e lei musèus parisencs que chucan tot (quasi pas de creacion de grands musèus en província, tot se concentra eternament sus París)¹ ; malhum de rotas e de camins de fèrre en tela d'aranha convergents totei devèrs l'aranhassa pasmens congestionada, amb asfíxia economica parallèla dei províncias, cas absolutament unic en Euròpa]. Tala èra dau mens la tòca dei reis, perseguida sensa relambi per elei, vist lei beneficis que ne'n retiravan, tòca que l'abotiment n'es la vergonhosa majestat de Loís XIV, lo famós Rei-Soleu.

Es qu'aquela tòca èra, tanbèn, la pensada dau pòble? Nani! **Si rauba pas impunidament a un pòble sei libertats localas** [Marselha decretada « vila sens nom » per la Revolucion, en represalhas perque refudèt de se laisser metre au pas], **lo fan pas intrar de fòrça dins una aliança que li repugna**. Ai patriòtas que parlan de l'Alsàcia retrobada e de la Sarra fonharèla amb una votz tremolanta, ai jacobins que critican la guèrra de conquista, demandarem çò que pensan de la Provença e de la Bretanha, que resistèron tant lòngetemps a sei vinceires a rapòrt que **volián lei faire intrar de fòrça dins aquela unitat francesa en quanta si serián probablament restacadas d'esperlei pus tard, mai per liure contracte** [Provença aligada au Rei de França, mai coma disiá « *coma un principau a un autre principau* »... e non coma una serviciala « *embarrada per sa sorraastre dins una clastra* » coma escriguèt lo Frederic Mistral].

Lo liure contracte vaquí çò qu'a jamai vougut admetre, meme en teoria, la Montanha. La libertat, per ela, èra d'obeïr a París. [Tè ! a pas cambiar d'un peu ! Au

¹ E li donan en mai una bòna part de sei tesaus arqueologics, que sovent demòran dins lei cròtas dau Lovre ò dau musèu de Sant German (fatalitat geografica), donc pas manco visibles. Per exemple la *Vènus d'Arle* au Louvre que se demanda son retorn en Arle despuei d'annadas ; e la *Vènus de Brassempoig* (ortografia non garantida), de que fa a Sant German ? Solet *l'Efèb d'Agde*, aprèp d'annadas e d'annadas de tractacions, a poscut tornar au sieu. Vertat que la meteissa mentalitat se pòt manifestar en província segon lei reipichons locaux : J. Frêche reclamava la tèsta de Cesar trobada recentament dins Ròse en Arle, sota lo pretèxte que foguèt trobada riba drecha donc costat region Lengadòc !! **La descentralizacion necessària per far còntrapés au centralisme estofant a subretot favorizat l'espelida de novèus princes, ducs e marqués** (fasent totei ofici deis ancians subreintendents dei finanças tant ferotges coma elei), ... e en consequéncia l'espelida de vailets de cort zelats dins lo lecamans, que pas de cort sens vailets. Occitanistas comprés, que vesèm donc l'occitanisme daurat romput au lecamans (mai que fa pas lo gròs dau trabalh), e l'occitanisme dei sotiers que fa tot lo trabalh sens mejan. Coma d'amics responsables de cercles locals ò d'associacions, siáu de la segonda categoria : sotiera de la lexicografia, e en mai raubada per de diplomats. Meteis foncionament que « lo Minotaure de l'Iscla-de-França », que siáu pas la sola victima, tant se ne manca, d'aquela mena de comportament dins l'occitanisme (que se retròba d'en pertot segur, çò que l'excusa pas).

nom dau *fatalisme geografic* e de l'autre cinisme que solet « *lo francés es la lenga de la libertat* » (Mélénchon)² ! Fatalitat geografica e linguistica justifican totei lei violéncias, financieras coma simbolicas, fins a la pèrda obligatòria de « l'accent » s'òm vòu faire jornalista ò actor ò passar l'agregacion]. Monarchistas a la començança de la Revolucion, **enemics declarats de la democracia**, lei jacobins acceptavan e sostenián lo trône, l'autar e lo sufragi censitari au moment meme que Loustalot³ escriviá dins son jornau : « *La libertat publica consistís en çò que lei leis siegon consentidas pèr la nacion... Totei lei fes que la volontat generala cessa d'èstre consultada, l'a plus ges de societats, valent-a-dire un còrs electiu d'òmes liures. L'a de tirans e d'esclaus.* » [Tè ! ne vesèm a paladas de tirans e d'esclaus consentents]

E aquò es un fach ; ges de negacion saupriá prevàler còtra eu ; **la politica seguida per lei jacobins, ben que changèsse d'aparéncia**, barrotlèt pasmens de lònca sus lo meme fons. **Seguissia fidelament la tradicion de l'ancien regime** [Seguisson totjorn sei privilègis ... Constats aplicables a totei leis elegits de quina color que siegon (parli pas evidentament dei pichons cònses de vilatges), vertadiers pichons marqués de la Republica e provesits d'autant de privilègis que lei de l'Ancien Regim, s'autoamnistant, s'autoblanquejant, s'autovotant d'auments de salaris tot demandant au pòble de se sarrar la cenchà. Lo mòde d'eleccion a cambiat, lei privilègis non⁴] ; **la transformacion dei províncias en departaments siguèt ren**

² Représ evidentament au catequisme jacobin anterior. Per exemple : « *Il serait bien temps qu'on ne prêchât qu'en français, la langue de la raison. Nous ne voyons pas qu'il y ait le plus petit inconvénient à détruire notre patois, notre patois est trop lourd, trop grossier, l'anéantissement des patois importe à l'expansion des Lumières, à la connaissance épurée de la religion, à l'exécution facile des lois, au bonheur national et à la tranquillité politique* » (abat Grégoire, 1793) ; « *Créons pour l'amélioration de la race bretonne, quelques-unes de ces primes que nous réservons aux chevaux et faisons que le clergé nous seconde en n'accordant la première communion qu'aux seuls enfants parlant le français.* » (Auguste Romieu, 1831, préfète en Bretanha) « *Le patois porte la superstition et le séparatisme, les Français doivent parler la langue de la liberté.* » (*La Gazette du Midi*, 1833). E i a d'Occitanistas qu'an militat activament per Mélénchon... !!

³ Elisèu Loustalot (1761-1790), baile dau jornau *Les Révolutions de Paris*.

⁴ Mutisme absolut de la premsa occitana sus aquò... Cf. la diferéncia cridanta de tren de vida ambe leis elegits norvegians per exemple, a l'opausat absolut de la gabegia deis elegits francés que contunhan de viure « reialament » dins leis aurs reiaus ancians rebatejats « republicans ». Un ministre norvegian que ven dins una vila, es un representant dau municipi que lo ven quèrre a la gara : mobiliza pas un avion, 3 veituras oficialas e 10 motards. Lo pòble a drech de regard (e lo pren) sus lei mendras despensas oficialas en presents, repais, desplaçaments, e quitament flors. Tot es analisat e denonciat se passa l'òsca : totalament inconcebable en França ! Cf. lei rapòrts de la Cort dei Comptes denonciant cada annada lei gabegias faraonescas deis elegits que demòran totalament letra mòrta, sens la mendra consequéncia sus sa gestion avenidoira de l'argent public. Gestion... Ò lo marrit mot vulgarissim au plus mai ! Despensar totjorn que mai, òc, mai gestion previsionala, esparnha, çaça a la gabegia, i pensetz pas ! Pron d'aussar lei taussas ... exactament coma dins l'ancien regim : marqués son, marqués demòran, senon de sang blava, de tot segur de drech republican que l'aparat republican francés es identic a l'aparat de l'ancien regime. Mai pas un sòu per lei lengas regionalas que sus aquò, òc, son curiosament d' « esparnhaires » vertuós e mai drastics. Òm pòt pas faire de viracarris a cada canton de carriera (especialitat francesa), se provesir de cagadors particulars a l'ostau de region grifats

qu'un trompa-l'uelh qu'alestissiá dejà lo regime de l'an VIII. Si redusèt en d'aquò : estofar lei crits de libertat de la província, **destruire en cadun l'esperit d'iniciativa** [Tè! l'òdi congenitau e patologic deis entrepreneires mostrats dau det coma de pestiferats e toteis assimilats a de raubaires. Tot deu tombar de l'estat, mentalitat de tot plen d'Occitanistas, ailàs, que van fins qu'a tractar de « capitalista » (sic!) l'entrepresa Macarèl per que fa de comèrci, mot diabolizat per d'unei], opausar ai relacions contractualas, congrelharèlas de libertat, **lo dògme intocable dei decretès renduts a París** sota lo quichament dau populàs parisenc que, comprenent ren ai libertats provincialas, pensava qu'a leis acaparar a son profiech.

La resulta? L'istòria conteirala [= contemporanèa] nos va mòstra. **La província, valent a dire la nacion, fatigada, inabila a voler** acceptèt adareng dos empèris e tres reiautats [resistència pasmens en tèrras occitanas au còp d'estat de 1871 que faguèt de mòrts]. Lo 18 brumaire, Vaterlò, la Cambra introblabla, lo 2 de decembre e Sedan son quauques unas deis etapas dolorosas que **la politica monarquista dei jacobins de 1793 nos a vougut**.

E vaicí que la locha recomença, non mens viva, entre leis autonomistas e lei dictators ; lei jacobins, dau rèsta, an fach que chanjar de masca. Sota lo nom de *purs* e d'*intransigents* [donc integristas, totalitaris, inquisitoriaus, etc., coma totei lei que se pretendon purs], an gardat **sa tactica d'autoritat e d'absolutisme** [Tè! 100% d'actualitat !]. Preparan la Revolucion a còp de decretès per **la premsa dei poders publics** [200% d'actualitat, collusions mèdias/politics sens còntrapoders. La quala premsa unicolòra cabussa cada jorn un pauc mai, lei legeires n'aguent son plen gonfle de se faire encloscar per lo meteis catequisme (représ de còps per la premsa occitanista, pron seguista ma fista). La premsa es mai qu'indispensabla... s'es plurala, pas se debana lo meteis catequisme premastegat e repepiat a non plus, solament escrich dins lo prusiment de l'instant sens lo mendre recul). Cf. la tragica davalada dau jornau *Le Monde*, paure paure Beuve-Méry se tornava...]. Preparan lo regne de **l'estat omnipotènt, indiscutit, mèstre dei còrs e dei consciéncias** [300% d'actualitat !] e aparat per lo gendarma socialista, successor dau gendarma borgés. **An un catequisme, de dògmas e de fetiches intocables fisats a la garda sevèra d'un ò dos papas pontificants. Escumenjan leis audaciós e engulan lei refractaris** [400% d'actualitat ! E un catequisme tant ferotge coma lo de la glèisa anti-catars, anti-vaudés, anti-protestants, qu'eradica lei qu'an dos sòus de sens critic e que lo vòlon pas engolir de fòrça, e la meteissa reaccion d'escumenjas, a còp de « erètges *perfectus hereticus* » e de lenhiers au sègle 13, d'estripatges de « parpalhòts pòrcs negres », de procès estalinians dei « reaccionaris anti-progressistas » ai sègles modèrnes, falta de lenhiers flambants nòus ò de golags en Pichòta Siberia francesa (dins Jura, per aquelei que coneisson pas)].

Felip Starck fins qu'a l'escobeta (autentic), bastir d'ostaus municipaus subreluxuós (d'en pertot, afichatge dau poder coma per lo castèu de Versailles) e ajudar lei lengas regionalas : fau causir en aplicant la dicha populara « esparnhar lo bren mai degalhar la farina ». Fatalitat gastronomica (una de mai) : siam lo bren...

Ai jacobins autoritaris e centralizaires qu'an perdut la promiera Republica, **ai jacobins motons seguisseires**, **ai jacobins legistas d'ancien regime**, opausarem, d'ara enlà, **leis esperits independents** [Se cercan pasmens a la lanterna, negats que son dins la multitud d'encatequizats] **que vòlon ges d'arbitrari estatista, que fabrican pas d'avança una societat per pichonei casas**, que vòlon anar vèrs l'avenir e non engaunhar lo passat. Opausarem aquelei que **vòlon pas fondar la libertat deis uns sus la violacion d'aquela deis autres** [500 % d'actualitat !], e que desiran viure dins **una societat larga** [A la condicion expressa que totei respècten la lei, de bas en aut, de aut en bas, solet gatge de libertat per totei], **onte lei volontats e lei gaubis divers**, units en incorporacions sus **l'apeon liure dau contracte** [e non dau « dona-me tot çò qu'as, te donarai tot çò qu'ai pas », règla d'aur dau mitan associatiu, pas solament occitanista, batejada polidament « collaboracion » que, se volètz pas donar, siatz mostrat dau det coma « pas collaboraire »], **seràn, per sa varietat mema, una sorça de vida e de progrès.** » (Fèliç Barbaroux, *Armana marsihés*, 1936)

Tèxte pertinent que s'ameritava d'èstre exumat : libertat de ton, sens critic e non a ras de l'erbeta, pas de rasonament binari negre-blanc de la mena « mon catequisme es La Vertat dieusenca, lo tieu es que messorgassa diablatenca que s'amerita lo lenhier ». Mai vòt piós pasmens que ren (ò pas gaire) de cambiat sota lo soleu despuei ma grand la bòrnia : « *catequisme, dògmas, fetiches intocables, escumenges, absolutisme, estat mèstre dei còrs e dei consciéncias, libertat deis uns fondada sus la violacion d'aquela deis autres, París minotaure* ». Lo Fèliç tornèsse qu'escriuriá exactament lo meteis tèxte per parlar d'ara mai que pas un occitanista escriuriá. Lo tragic absolut...